

Opinions of Social Studies Teachers About The Use of Web 2.0 Tools in Distance Education Process

Ömer Yıldırım^{1,a,*}, Canan Tanrıkulu^{1,b}, Selman Ablak^{2,c}

¹Faculty of Education, Sivas Cumhuriyet University, Sivas, Türkiye

²Sivas Cumhuriyet University, Faculty of Education, Department of Turkish and Social Studies Education. Sivas, Türkiye

* Corresponding author

Research Article

Acknowledgment

This study is part of the TUBITAK 2209-A research project.

History

Received: 23/08/2022

Accepted: 13/11/2022

This paper was checked for plagiarism using iThenticate during the preview process and before publication.

Copyright © 2017 by Cumhuriyet University, Faculty of Education. All rights reserved.

ABSTRACT

This study aimed to determine the opinions of social studies teachers about web 2.0 tools, which have become widespread with the transition to distance education due to the Covid-19 pandemic. A case study design, which is one of the qualitative research designs, was employed in this study. The study group of the research consists of 20 volunteer social studies teachers who are working in public secondary schools affiliated to the Ministry of National Education in the 2021-2022 academic year. The data of the research were collected through an open-ended form prepared on Google Forms. The data obtained in the research were analyzed using content analysis technique. Based on the findings obtained from this study, it was concluded that the teachers agreed upon the fact teaching the subjects containing abstract concepts would be more efficient and more permanent learning would be realized if supported by web technologies. In line with the opinions of the teachers, they stated that they believe that the distance education process is good for individuals with access to technology, but inefficient for students who do not have the same opportunities. On the other hand, examining the level of teachers' knowledge and use of web 2.0 tools, it was revealed that teachers working in the eastern provinces in terms of the province/district of service spent the distance education process more inefficiently compared to the western provinces in terms of the goals expected to be gained by the students. Findings showed that the participants mainly found web 2.0 tools useful in terms of developing digital literacy skills, as one of the 21st century skills.

Keywords: Distance education, web 2.0, social studies teaching, covid-19, social studies teachers

Uzaktan Eğitim Sürecinde Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Web 2.0 Araçlarının Kullanımına İlişkin Görüşleri

Bilgi

#Bu çalışma, TÜBİTAK 2209-A araştırma projesinin bir parçasıdır.

*Ömer Yıldırım

Süreç

Geliş: 23/08/2022

Kabul: 13/11/2022

Bu çalışma ön inceleme sürecinde ve yayımlanmadan önce iThenticate yazılımı ile taranmıştır.

Copyright

This work is licensed under Creative Commons Attribution 4.0 International License

Öz

Bu çalışmada, Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitime geçiş ile birlikte kullanımı yaygınlaşan Web 2.0 araçları hakkında sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden biri olan durum çalışması deseninde tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim öğretim yılında MEB'e bağlı devlet ortaokullarında görev yapmakta olan gönüllü 20 sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, Google Forms üzerinde hazırlanan açık uçlu bir form aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir. Bu çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde öğretmenlerin soyut kavramlar içeren konuların öğretiminin web teknolojileri ile desteklenildiği takdirde daha fazla verim alınacağı, daha kalıcı öğrenmelerin gerçekleşeceği konusunda hemfikir oldukları görülmektedir. Öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda uzaktan eğitim sürecinin teknolojiye erişimi olan bireyler için iyi geçtiği fakat aynı imkanlara sahip olmayan öğrenciler için verimsiz geçtiği kanısında olduklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların ağırlıklı olarak Web 2.0 araçlarını 21.yy. becerilerinden olan dijital okuryazarlık becerisinin geliştirmesi bağlamında faydalı buldukları sonucuna ulaşmışlardır. Araştırma sonunda elde edilen bulgulardan ulaşılan hareketle önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan eğitim, web 2.0, sosyal bilgiler öğretimi, covid-19, sosyal bilgiler öğretmenleri

^a yomer1026@gmail.com

^b <https://orcid.org/0000-0001-5979-7913>

^c cnantanrkl@gmail.com <https://orcid.org/0000-0002-0933-7633>

^c selmanablak@gmail.com

^b <https://orcid.org/0000-0001-8538-1292>

Giriş

Teknoloji kavramı son yıllarda hayatın hemen her alanında sıkça karşımıza çıkan, yenilikleri ile hayatımızı kolaylaştıran ya da aklımızı karıştıran bir kavramdır. Kanserle karşı savaşacak hücrelerin ve hayat dolu gezegenlerin keşfine yönelik çalışmalardan su geçirmeyen kumaş dokumalarına kadar birçok alanda teknolojiye bahsedilmektedir. Hayatın akışında bu derece önemli bir yeri olan teknoloji, araç ve gereçleri ile eğitimi de etkilemektedir (Ersoy, 2021). Yaşadığımız yüzyıl sınıfın dört duvardan ibaret olmaması gerektiğini, farklı zamanlarda ve farklı mekanlarda eğitimin aksamadan devam etmesi gerektiğini yadsınamaz bir şekilde gözler önüne sermektedir. Bu anlayış, bilgi ve iletişim teknolojilerinin pedagojik yaklaşımlarla temellendirilerek işe koşulmasını zorunlu hale getirmektedir. Teknoloji okuryazarı bireyler yetiştirmek, 21. yüzyılın gereksinimlerinden biridir. Teknolojiye hâkim olan, kullanabilen bireylerden oluşan bir toplum için öncelikle öğretmenin kendisinin teknoloji okuryazarı olması, öğrencilerine iyi örnek olması, aktif olarak teknolojik araçları kullanması gerekir. Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanabilen öğretmenlerin yetiştirilebilmesi bu konuda önemlidir (Şad & Nalçacı, 2015). Bu durum öğretmenlerin yetiştirilmesi için özellikle lisans programlarında eğitim teknolojisi ya da eğitimde teknoloji kullanımı kavramlarını karşımıza çıkarmaktadır. Eğitim teknolojilerinden önce daha genel bir kavram olan eğitimi tanımlamak gerekirse literatürde geçen belli başlı eğitim tanımları şu şekildedir; “Eğitim, bireylerin davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla kasıtlı olarak ve istedik yönde davranış değişikliği meydana getirme sürecidir” (Ertürk, 1972). Bir başka ifade de ise insan davranışında beceri, karakter, değer ve bilgi bakımından belli gelişmeler sağlamak amacıyla yürütülen sistemli etkinlikler olarak tanımlandığını görmekteyiz (Başaran, 1978). Verilen tanımlardan yola çıkarak içinde bulunduğumuz çağda belli gelişmeleri takip etmek ve uyum sağlamak durumunda olduğu ortaya çıkmaktadır. Bunların içinde belki de en büyük öneme sahip olan gelişme teknoloji ile harmanlanmış bir eğitimidir. Teknoloji 21. yüzyıl toplumunda hayatın büyük bir parçasını oluşturmaktadır. İnsan yaşamında bu denli etkili olan teknoloji doğal olarak eğitimi de etkilemektedir. Bu nedenle teknolojik imkanlar eğitim sürecinde gün geçtikçe daha büyük önem kazanmaktadır. Teknoloji ve eğitim, insanın doğal ve sosyal çevresine hakim olma yönünde gösterdiği çabalarda başvurduğu iki temel araç olmuştur. Bu öğeler, bireylerin yaşamlarını, ülkeler arasındaki siyasal, ekonomik, kültürel ilişkileri ve toplumların sosyal refah düzeylerini belirlemede en önemli faktörler arasında yer almaktadır. Özellikle teknoloji alanında yaşanan gelişmeler eğitim sürecini, doğal olarak da toplumu etkilemektedir. Bu açıdan teknoloji ve eğitim birbirleriyle ilişkili kavramlardır (Alkan, 2019). Eğitimde teknoloji kullanımının en sık görüldüğü derslerden biri de sosyal bilgiler dersi dır. Teknoloji açısından bakıldığında da sosyal bilgiler dersinin bu kavramla doğrudan ilişki içinde olduğu görülmektedir. Sosyal bilgiler dersi teknoloji, okuryazarlıklar, medya gibi birçok başlığı içinde

bulunduran bir derstir. Sosyal bilgiler, vatandaşlık yeterlikleri kazandırmak için sanat, edebiyat ve sosyal bilimlerin disiplinler arası bir yaklaşımla birleştirilmesinden oluşan bir çalışma alanıdır. Okul programı içinde sosyal bilgiler, antropoloji, arkeoloji, ekonomi, coğrafya, tarih, hukuk, felsefe, siyasal bilimler, psikoloji, din, sosyoloji ve sanat, edebiyat, matematik ve doğa bilimlerinden uygun ve ilgili içeriklerden süzülen sistematik ve eşgüdümlü bir çalışma alanı sağlar. Sosyal bilgilerin temel amacı, birbirlerine bağımlı, global bir dünyada, kültürel farklılıkları olan demokratik bir toplumun vatandaşları olarak kamu yararına bilgiye dayalı, mantıklı kararlar verebilme yeteneği geliştirmek için genç insanlara yardımcı olmaktır (NCSS, 1993, s.3). Sosyal bilgiler dersi hem öğrenciler için soyut kavramlar içeren, hem de güncel ve tarihi bir içeriğe sahip, çok disiplinli ve gündelik hayatla doğrudan ilişkili bir ders olmasından dolayı öğretim teknolojisinin etkin şekilde kullanımını gerekli kılmaktadır (Mutlu, N. vd 2020). 21. yüzyıl öğrenci profiline bakıldığında teknoloji kullanımının çok küçük yaşlara indiğini görmek mümkündür. Buna dayanarak hedefi etkin vatandaş yetiştirmek olan bir dersin de teknolojiye soyutlanması imkânsızdır. 2017 yılında hazırlanan ve 2018 yılında revize edilerek basılı hale getirilen Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nda (SBDÖP) doğrudan teknoloji ile ilgili içeriğe başta 5.sınıf düzeyinde olmak üzere birçok kazanımda yer verildiği görülmektedir. Öte yandan 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı incelendiğinde teknolojiye yönelik içeriğin farklı başlıklarda da ele alındığı görülmektedir. Bu anlamda Türkiye Yeterlilik Çerçevesi’nde (TYÇ) yer alan anahtar yetkinliklerden birini “Dijital Yetkinlik” oluşturmaktadır. Dijital yetkinlik 2018 SBDÖP’da “İş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsar. Söz konusu yetkinlik, bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulumu gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir” (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2018, s. 4-5) şeklinde ifade edilmiştir. 2018 SBDÖP incelendiğinde programda yer alan “Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programının Uygulanmasında Dikkat Edecek Hususlar” arasında 7. ve 10. maddelerin de doğrudan teknolojiyle ilişkili olduğu görülmektedir. Bu kapsamda 7. maddede sanal müze vurgusu yapılırken; 10. Maddede “Son yıllarda dijital teknolojideki gelişmelere bağlı olarak vatandaşlık hak ve sorumluluklarıyla ilgili yeni durumlar (dijital vatandaşlık, e-Devlet, sanal ticaret, sosyal medya vb.) ve birtakım sorunlar (dijital bölünmüşlük, kimlik hırsızlığı, kişisel bilginin gizliliği, siber dolandırıcılık, siber zorbalık vb.) ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin dijital vatandaşlık yeterliliklerini geliştirmek amacıyla konuyla ilgili ders içi ve ders dışı etkinliklere yer verilmelidir” ifadelerine yer verilmiştir (MEB, 2018, s. 10). 2018 SBDÖP’da sosyal bilgiler dersinde öğrencilere içinde bulunduğu çevrenin ekonomik, sosyal ve doğal unsurlarını bilmesi ve uyum

sağlaması amaçlanmaktadır. Bu anlamda öğretim programının ana arterlerinden biri olan öğrenme alanlarında da teknoloji vurgusu göze çarpmaktadır. Bu kapsamda başta “İnsanlar, Yerler ve Çevreler”, “Bilim, Teknoloji ve Toplum”, “Üretim, Dağıtım ve Tüketim” öğrenme alanlarında hedeflenen amaçların kazandırılması için ve öğrencilerin derse aktif katılımları, daha kalıcı ve anlamlı öğrenme yaşantıları gerçekleştirmeleri adına sosyal bilgiler öğretiminde Web 2.0 araçlarına başvurmak ders kalitesi ve öğrenci başarısı için 21. yüzyıl eğitim anlayışında yadsınamaz bir yere sahiptir. Bu bilgiler sosyal bilgiler dersinde teknoloji kullanımının gerek öğretmen gerekse öğrenci penceresinde ne derece önemli olduğunu gözler önüne sermektedir. Bu açıdan bakıldığında bir derse teknolojiyi entegre edebilmek için kullanmamız gereken en temel araçlar arasında Web 2.0 araçları yer almaktadır. Web 2.0 araçlarında web sitesindeki içeriğe müdahale edilebilir ve etkileşime girilebilir. Web 2.0’da kullanıcı aktif olarak hareket eder, iletişim iki yönlüdür. Günümüzün büyük sosyal ağları (Facebook, Twitter, Orkut), blog sistemleri (Blogger, Wordpress) ve çevrimiçi ansiklopedileri (Wikiler) başarılı Web 2.0 uygulamaları olarak gösterilebilir (Yeşiltaş, 2021, s.108). 2019’ da tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 pandemisi nedeniyle dünyanın genelinde olduğu gibi ülkemizde de zorunlu olarak uzaktan eğitime geçiş yapılmıştır. Bu zaruri süreç gerek teknolojiyi gerekse web 2.0 teknolojilerini daha anlamlı kılmıştır, çünkü bu süreçte eğitim öğretim faaliyetleri içerisinde yer alan her birey hem teknolojiye hem de Web 2.0 araçlarına ihtiyaç duymuştur. Uzaktan eğitim terimi ilk olarak, 1892 yılında Wisconsin Üniversitesi’nin kataloğunda William Lighty’in 1906 yazdığı bir yazısında “Distance Education” şeklinde kullanılmıştır (Kaya, 2002, s. 9). Ülkemizdeki uzaktan eğitimin seyrine bakacak olursak, Türkiye’de ilk uzaktan eğitim çalışması olarak adlandırabileceğimiz çalışmalar, Ankara Üniversitesi bünyesinde yer alan Hukuk Fakültesi aracılığıyla 1956’da banka çalışanlarına verilen mektupla yazışma eğitimleridir. Türkiye’de devlet kanalıyla uzaktan eğitim çalışmalarının yürütülebilmesi için bazı kuruluşların oluşturulması 1956 yılından 1975 yılına kadar süren çalışmalarla gerçekleşmiştir. Devlet aracılığıyla ayrıca meslek kursları, teknik konularda eğitimler ve ara eleman yetiştirme eğitimleri gerçekleştirilmiştir. Daha sonra ülkemizde İslam enstitüleri ile ticaret ve turizm meslek yüksekokulu öğrencilerine programlarını tamamlayabilmeleri için mektupla yazışma eğitimleri sunulmuştur. 1981 yılında uygulamaya alınan yükseköğretim kanunu sonucunda uzaktan eğitim uygulamalarını vermek ve geliştirmek adına üniversitelere sorumlu hale getirilmiş ve yeni bir eğitim seferberliği başlatılmıştır. 1982’de Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi’nin kurulması Türkiye’de bu konuda önemli bir adım olmuştur (Kaya, 2002, s. 30). Burada bahsedilen uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi toplumun tamamından ziyade ilgili programlarda eğitim -öğretim görenleri bağlamıştır. Ancak günümüzde yaşanan Covid-19 pandemisi eğitim öğretim faaliyetlerinde yer alan her kesimi uzaktan eğitim sistemine dahil etmiştir. Bu

kaçınılmaz süreçte uzaktan eğitimde teknolojik araçların kullanımının zorunluluğu anlaşılmıştır. Sosyal yapılandırıcılık gibi öğretme-öğrenmeyle ilgili çağdaş paradigmanın yoğunlaştığı yetkin birey modeli, dijital ve medya okuryazarlığının da içinde bulunduğu okuryazarlıklar, iş birliğine yatkınlık, üst düzey düşünme ve problem çözme gibi beceriler üzerine yoğunlaştığı göz önüne alındığında web 2.0 uygulamalarının pedagojik potansiyelinin ne denli önemli ve etkili olduğu ortaya çıkmıştır (Karaman, Yıldırım, & Kaban, 2008, s. 35-40). Özpay (2015)’da çalışmasında uzaktan eğitimde geleneksel eğitimde yer alan kalıplaşmış yapının dışına çıkılarak esnek, zengin ve etkileşimli bir eğitim ortamı oluşturularak bireylere daha etkili bir eğitim imkânı sunulabileceğini belirtmektedir. Aynı zamanda eğitime katılacak öğrenci kapasitesini sınırlayan bina, derslik, öğretmen, eğitim materyali gibi birçok unsurun önüne geçilerek eğitim maliyetinin düşmesinde de önemli bir rol oynamaktadır. Web 2.0 teknolojileri, interaktif ortamlar sunma olanağına sahip olmalarından dolayı öğrenme ortamlarındaki etkileşimi, internet ortamına taşımak için de iyi bir zemin hazırlamıştır. Karaman, vd. (2008) yapmış olduğu çalışmada Web 2.0 uygulamalarının, öğrenmeyi desteklediği, grup çalışmaları için uygun bir ortam oluşturduğu ve üst düzey düşünme becerisini geliştirmeye yardımcı oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Özetle eğitimde Web 2.0 araçlarının kullanımının ülke ekonomisine pozitif yönde etki sağladığını, ders verimini artırdığını bunu yanı sıra sosyalleşmelerine de katkı sağladığı görülmüştür. İçinde yaşadığımız çağ itibarıyla eğitimde Web 2.0 teknolojilerinin kullanımı oldukça önemli bir hale gelmiştir. Ulusal literatür incelendiğinde, sosyal bilgiler öğretiminde teknoloji entegrasyonun belirlendiği (Türküresin, vd. 2016; Kaya, 2008; Taş, 2016), sosyal bilgiler öğretiminde Eğitim Bilişim Ağı (EBA) kullanım kapsamının belirlenmesi üzerine (İnanoğlu, 2019; Yerli, 2018) çeşitli branş mensubu öğretmenlerin Web 2.0 araçlarına ilişkin görüşlerinin belirlendiği (Özerbaş & Mart, 2017; Korucu, 2017; Karakuş & Er, 2021) çalışmalara rastlanılmaktadır. Yapılan çalışmalarda, daha genel bir çerçeve olan teknoloji kullanımının ele alındığı ve sosyal bilgiler öğretimi özelinde literatürde boşlukların olduğu görülmüştür. Bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin Web 2.0 araçlarına karşı görüşlerinin belirlenmesine ihtiyaç duyulmuştur. Bu çalışmalardan farklı olarak sosyal bilgiler öğretmenlerinin bizzat görüşlerine başvurulması ve sınıflandırılması açısından farklılık göstermektedir. Çalışmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin Web 2.0 araçlarının kullanımı konusunda deneyimleri ve bu deneyimler bağlamında görüşleri tespit edilmiş aynı zamanda öğretmenlerin Web 2.0 araçlarına ilişkin bilgi birikimlerinin, kullanma sıklıklarının ve amaçlarının farklı değişkenler açısından farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin Web 2.0 araçlarına yönelik görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır.

Bu doğrultuda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- 1) Genel anlamda uzaktan eğitim sürecine ilişkin sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
- 2) Uzaktan eğitimin yüz yüze eğitime kıyasla avantaj ya da dezavantajları var mıdır, varsa nelerdir?
- 3) Sosyal bilgiler öğretmenlerinin web ve web 2.0 teknolojileri hakkında tutumları nelerdir ve hangileri bilinmektedir?
- 4) Sosyal bilgiler öğretmenleri Web 2.0 araçlarından hangilerini yararlı buluyor?
- 5) Hangilerini, hangi amaçla, hangi sıklıkla kullanıyor?
- 6) Web2.0 araçlarının tercih sebepleri nelerdir?
- 7) Sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 araçlarında karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunlara ilişkin izledikleri yollar nelerdir?

Yöntem

Bu bölümde araştırma modeli, araştırmanın çalışma grubu, araştırma verilerinin toplaması ve çözümlemesi hakkında bilgilere yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Araştırma nitel bir yaklaşımla yapılandırılmıştır. Bu çalışma kapsamında nitel araştırma desenlerinden biri olan durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışması nasıl ve niçin sorularını temele alan, araştırmacının kontrolü dışında olan bir olgu ya da olayı ayrıntıları ile birlikte incelenmesine olanak sağlayan araştırma yöntemidir (Yıldırım & Şimşek, 2003, s.190).

Veri Toplama Araçları

Çalışmada veri toplama aracı olarak " Sosyal Bilgiler Dersi Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Sürecinde Web 2.0 Araçlarını Kullanımlarına İlişkin Öğretmen Görüşme Formu" geliştirilmiştir. Görüşme formu hazırlanırken literatür taranarak çalışma amacını karşılayacağı düşünülen 16 sorudan oluşan bir taslak form hazırlanmıştır. Hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorular 3 alan eğitimcisine inceletilmiş, alan uzmanlarından gelen dönütlere bağlı olarak 6 soru görüşme formundan çıkarılarak görüşme formuna son şekli verilmiştir.

Araştırmanın Etik İzinleri

Araştırmanın etik kurul izni Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Yayın Etiği Sosyal ve Beşeri Bilimler Kurulu 03.01.2022 tarihli ve E-60263016-050.06.04-125688 sayılı ve 22 nolu karar ile alınmıştır.

Verilerin Analizi

Veriler Haziran 2022 ile Temmuz 2022 tarihleri arasında Google Forms aracılığı ile toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir. Öğretmenlerin isimleri kullanılmamış bundan dolayı araştırma raporlaştırılırken öğretmenlere Ö1,Ö2,Ö3...Ö20 şeklinde kodlamalar yapılmıştır. Verilen cevapların benzer ve farklı yönleri belirlenerek kodlamalar yapılmış ve tablolaştırılmıştır.

Bulgular

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin genel anlamda uzaktan eğitim süreci hakkında görüşleri Çizelge'2 de verilmiştir.

Çizelge 2 incelendiğinde öğretmenlerin genel olarak uzaktan eğitim sürecinin verimsiz geçtiği kanısında oldukları ortaya çıkmaktadır. Öğretmenler ağırlıklı olarak bu verimsizliğin sebebini teknolojik imkan yetersizliğine bağlamışlardır. Ayrıca öğretmenler uzaktan eğitimin yüz yüze eğitime kıyasla etkili iletişim yetersizliğinden ve dönütlere sağlıklı verilemediğinden de bahsetmişlerdir. Bu düşüncelerin aksine Ö2, Ö12, Ö16, Ö18 kodlu öğretmenler uzaktan eğitimi, yüz yüze eğitimin verilemediği salgın sürecinde alınabilecek doğru kararlardan biri olarak görmüşlerdir.

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin uzaktan eğitimin yüz yüze eğitime kıyasla avantajları ve dezavantajları hakkındaki görüşleri Çizelge 3 ve Çizelge 4'te verilmiştir.

Çizelge 3 ve Çizelge 4 incelendiğinde öğretmenlerin genel anlamda uzaktan eğitim sürecinin yüz yüze eğitime göre dezavantajlarının fazla olduğu kanısında oldukları görülmektedir. Yüz yüze eğitimin dersi daha kalıcı ve etkili hale getirdiği, sınıf yönetiminin daha iyi olduğu, derse katılımın daha fazla olduğu, öğrencilerin birbirleri ile olan ilişkilerinin daha iyi olduğunu düşünen öğretmenler çoğunluktadır. Ö12 ve Ö18 kodlu öğretmenler ise uzaktan eğitim sürecinin hiçbir avantajının olmadığını düşündüklerini belirtmişlerdir. Ayrıca, Ö3, Ö6, Ö7, Ö10 ve Ö15 kodlu öğretmenler ülkemizde teknolojik aletlere erişimin yaygın olmadığından ve çok kardeşli öğrencilerin birden fazla teknolojik aleti olmadığından dolayı derslere katılımın az olduğunu belirtmişlerdir. Bu görüşler doğrultusunda uzaktan eğitimin daha verimsiz geçen bir süreç olduğu anlaşılmaktadır.

Sosyal bilgiler öğretmenlerine göre öğretim programı içerisindeki kazanımların hangileri uzaktan eğitime uygun hangilerinin uygun olmadığına dair görüşleri Çizelge 5'te verilmiştir.

Çizelge 5 incelendiğinde katılımcıların çoğunun sosyal bilgiler dersi için uzaktan eğitimin verimli bir süreç olarak geçmediği kanısında oldukları ve "Birey ve Toplum", "Kültür ve Miras", "Etkin Vatandaşlık" gibi soyut kavramları çokça içeren öğrenme alanlarının öğrenciler tarafından kalıcı ve etkili anlaşılması adına somut yaşantılar geçirerek öğrenilmesi gerektiği konusunda hemfikir oldukları görülmektedir. Bu öğrenme alanlarında yer alan; adalet, dürüstlük, eşitlik gibi değerlerin öğretimi için derslerde drama, rol oynama gibi tekniklere yer verdiklerini fakat uzaktan eğitim sürecinde bu etkinlikleri yeterince gerçekleştiremediklerini vurgulamaktadırlar. Bunun yanında kabartmalı haritalar, dünya küresi gibi materyalleri derse getirip öğrencilerin kalıcı öğrenmeleri için iştirak, görerek ve dokunarak, birden fazla duyularına hitap etmeleri gereken konuların da yine aynı şekilde uzaktan eğitim sürecinde gerçekleşemediğini söylemişlerdir. Fakat bu sürecin teknolojik aletler ile katıldıkları derslerde "Bilim, Teknoloji ve Toplum" gibi teknoloji ile iç içe olan öğrenme alanlarında ise verim yarattığı görüşünü belirtmişlerdir.

Çizelge 1. Katılımcılara ilişkin bilgiler

Öğretmen Özellikleri	f	Kodlar
Cinsiyet		
Kadın	9	Ö1,Ö5,Ö6,Ö,Ö8,Ö10,Ö15,Ö16,Ö17,Ö19,Ö20
Erkek	11	Ö2,Ö3,Ö4,Ö7,Ö9,Ö15,Ö11,Ö12,Ö13,Ö14,Ö18
Mesleki Kıdem		
0-5	7	Ö4,Ö5,Ö6,Ö7,Ö10,Ö13,Ö16
6-10	5	Ö3,Ö11,Ö15,Ö18,Ö19
11-15	2	Ö8,Ö20
16-20	4	Ö1,Ö2,Ö9,Ö17
21 yıl ve üzeri	2	Ö12,Ö14
Yaş		
21-25	2	Ö5,Ö16
26-30	7	Ö4,Ö6,Ö7,Ö10,Ö13,Ö15,Ö19
31-35	3	Ö3,Ö11,Ö18
36-40	4	Ö1,Ö2,Ö9,Ö20
41-45	3	Ö8,Ö14,Ö17
45 ve üzeri	1	Ö12
Görev Yapılan Bölge		
İç Anadolu	7	Ö1,Ö3,Ö5,Ö9,Ö10,Ö11,Ö14
Karadeniz	2	Ö12,Ö20
Marmara	2	Ö2,Ö4
Güneydoğu Anadolu	2	Ö7,Ö15
Doğu Anadolu	2	Ö6,Ö19
Akdeniz	1	Ö8
Ege	4	Ö13,Ö16,Ö17,Ö18

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin web ve web uygulamaları hakkında görüşlerine ilişkin bulgular çizelge 6'da verilmiştir.

Çizelge 6 incelendiğinde tüm katılımcıların web araçlarından yararlandıkları görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenler genel olarak web nedir sorusuna internet ortamı cevabını vermişlerdir. Web uygulamaları nedir sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde ise internet üzerindeki servisler, her türlü bilginin paylaşıldığı sanal ortam, dünyaya açılan kapı, amaca hizmet etmek için kurulmuş araçlar gibi yorumlar yaptıkları görülmektedir. Öğretmenlerin web size ne çağırıyor sorusuna verdikleri yanıtlara bakıldığında Ö4, Ö5, Ö6, Ö13 ve Ö14 kodlu öğretmenlerin "eğitimin teknoloji ile buluşması" görüşünde olduklarını görebilmekteyiz. Ayrıca Ö1, Ö10 ve Ö16 kodlu öğretmenlerin web teknolojileri ile ilgili kolaylık, yarar ve pratiklik sağladığını belirtmişlerdir. Ö16 kodlu öğretmen Web 2.0 araçlarını kullanmadığını belirtmesine rağmen yine de web teknolojilerine hâkim olduğu görülmektedir.

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin hakim oldukları Web 2.0 araçlarına ilişkin bulgular çizelge 7'de verilmiştir.

Çizelge 7 incelendiğinde katılımcıların çoğu Google araçlarını, Microsoft Office programlarını, animasyonlu sunumlar hazırlanan Canva, Emaze, Powtoon gibi Web 2.0 araçlarını kullandıklarını belirtmişlerdir. Genel olarak araştırmaya katılan öğretmenler yaygın kullanım alanına sahip olan Web 2.0 araçları (Office programları) öğretmenler tarafından tercih edilirken, Ö4 kodlu katılımcı farklı olarak Youtube'u derslerinde kullanmayı tercih ettiğini belirtmiştir.

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin kullandıkları Web 2.0 araçları ve tercih sebepleri çizelge 8'de verilmiştir.

Çizelge 8 incelendiğinde bir katılımcı hariç (Ö16) diğer öğretmenlerin Web 2.0 araçlarını yaygın olarak kullandıklarını görebilmekteyiz. Öğretmenler genel olarak Web 2.0 araçlarını tercih sebepleri arasında; pratik olması, eğlenceli ve dikkat çekici olması, dersi daha kalıcı hale getirmesi gibi sebeplerin olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin verdikleri cevaplar incelendiğinde 21. yüzyıl getirisi olarak teknoloji kullanımının kaçınılmaz olduğunu, derslerde öğrencilerin dikkatini çekmek için animasyonlar, videolar ve görsellerden yararlanmanın faydalı olacağı konusunda hemfikir oldukları görülmektedir. Kullandıkları Web 2.0 araçlarına; Canva, Office programları, Google araçlarını örnek vermişlerdir. Ölçme ve değerlendirme için ise genel olarak Kahoot ve Google Forms kullandıklarını belirtmişlerdir.

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin Web 2.0 araçlarını hangi amaçla kullandıklarına ilişkin görüşleri çizelge 9'da verilmiştir.

Çizelge 9 incelendiğinde katılımcıların web 2.0 araçlarını kullanım amaçlarının genel olarak; sunu ve test hazırlamak, ders sonu etkinlik yaptırmak, oyun ile eğlenerek öğretmek olduğunu görebilmekteyiz. Takım oyunları ve iş birliği için; Padlet, Bamboozle, sunu hazırlarken; Canva, Emaze, Powerpoint ve Google Slaytlar ölçme ve değerlendirme için; Kahoot ve Google Forms uygulamalarını tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin Web 2.0 araçlarında karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunlar karşısındaki çözüm yollarına ilişkin görüşleri çizelge 10'de verilmiştir.

Çizelge 10 incelendiğinde katılımcıların karşılaştıkları sorunlar arasında genel olarak internet bağlantısında kopukluk, arayüzü yabancı dil olan uygulamaların olması ve bazı uygulamaların ücretli olmasından bahsettikleri görülmektedir. Bunun yanı sıra katılımcılar, uzaktan eğitim sürecinde her öğrencinin aynı teknolojik imkanlara ve internet altyapısına sahip olmadığından dolayı derslerde kopukluk yaşadıklarını belirtmişlerdir. Sorunların çözümünde; uzman desteğine başvurmak, Youtube üzerinden sorunun çözümüne ilişkin bilgilendirici videolar izlemek, internette araştırma gibi çözüm yollarına başvurduklarını söylemişlerdir. Ayrıca Ö2 ve Ö10 kodlu öğretmenler herhangi bir sorunla karşılaşmadıklarını belirtmişlerdir.

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin en çok kullandıkları web 2.0 araçlarına ilişkin görüşleri çizelge 11'de verilmiştir.

Çizelge 11 incelendiğinde öğretmenlerin en çok tercih ettikleri Web 2.0 aracının genel olarak Google Araçları olduğunu görebilmekteyiz. Google Slaytlar ile sunum hazırlayıp paylaşma, Drive ile doküman paylaşma, Google Forms ile sınav, anket ve test hazırlama gibi nedenlerden dolayı katılımcıların sıklıkla tercih ettikleri Web 2.0 uygulamaları Google araçları olmuştur.

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğrenciler için en yararlı buldukları Web 2.0 araçlarına ilişkin görüşleri çizelge 12'de verilmiştir.

Çizelge 12 incelendiğinde katılımcıların öğrenciler için en faydalı olduğunu düşündükleri Web 2.0 aracının genel olarak Office Programları ve Google Araçları olduğu görülmektedir. Ö9 kodlu öğretmen eğlenerek öğrenmenin en iyi yolu olduğunu ve bu yüzden Wordwall uygulamasının en yararlı uygulama olduğu görüşünü belirtmiştir. Ö16 kodlu öğretmen ise web 2.0 araçlarını kullanmadığını belirttiği için bu soruyu cevaplamamıştır.

Çizelge 2. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin genel anlamda uzaktan eğitim sürecine ilişkin görüşleri

Tema	Kategori	f	Kod
Uzaktan eğitim süreci hakkında genel görüşler	Hedeflere ulaşamaması	8	Ö1,Ö2,Ö10,Ö16,Ö17,Ö18,Ö19,Ö20
	Eğitimde süreklilik sağlaması	4	Ö3,Ö5,Ö6,Ö13
	Teknolojik imkan yetersizliği	7	Ö4,Ö7,Ö8,Ö9,Ö12,Ö14,Ö15
	Teknik imkan yetersizliği	3	Ö11,Ö14,Ö15
	Toplam	22	

Çizelge 3. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin uzaktan eğitimin yüz yüze eğitime kıyasla avantajları hakkında görüşleri

Tema	Kategori	f	Kod
Avantajlar	Zaman ve mekan bağımsızlığı	7	Ö1,Ö3,Ö4,Ö11,Ö16,Ö19,Ö20
	Eğitimde süreklilik sağlaması	4	Ö2,Ö5,Ö7,Ö17
	Sınıf yönetiminin kolay olması	3	Ö6,Ö9,Ö10
	Teknoloji kullanma becerilerinin gelişmesi	3	Ö8,Ö13,Ö18
	Eğitim döneminin izole ve sağlıklı geçmesi	3	Ö12,Ö14,Ö15
	Toplam	20	

Çizelge 4. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin uzaktan eğitimin yüz yüze eğitime kıyasla dezavantajları hakkında görüşleri

Tema	Kategori	f	Kod
Eğitim Açısından	Etkili iletişim	8	Ö11,Ö12,Ö13,Ö15,Ö16,Ö17,Ö18,Ö19
	Ölçme ve değerlendirme	3	Ö1,Ö4,Ö20
	Hedef kazanımlar	5	Ö2,Ö5,Ö8,Ö9,Ö14
İmkan açısından	Fırsat eşitsizliği	3	Ö3,Ö6,Ö7
	Teknolojik imkan yetersizliği	4	Ö6,Ö7,Ö10,Ö15
	Toplam	23	

Çizelge 5. Sosyal bilgiler öğretmenlerine göre öğretim programı içerisindeki kazanımların hangilerini uzaktan eğitime uygun, hangilerinin uygun olmadığına dair görüşleri

Kod	Görüşler
Ö1	Bence genel olarak uygun değil
Ö2	Öğrenme alanlarımız soyut kavramları fazlaca içerdiğinden dolayı uzaktan eğitimi uygun bulmuyorum.
Ö3	Beşinci sınıf düzeyinde “İnsanlar Yerler Ve Çevreler” öğrenme alanında “çevresindeki doğal varlıklar ile tarihi mekânları, nesnelere ve eserleri tanıtır” kazanımı uzaktan eğitime daha uygun bir şekilde işlendi ayrıca “Üretim Dağıtım Ve Tüketim” öğrenme alanında “teknoloji kullanımının sosyalleşme ve toplumsal ilişkiler üzerindeki etkisini tartışır” kazanımını öğrencilerin yaşadıkları uzaktan eğitimle bağdaştırarak çok iyi bir şekilde açıkladılar. Uzaktan eğitim için uygun olmayanlara gelirsek “haritalar üzerinde yaşadığı bölgenin yeryüzü şekillerinin genel olarak açıklar” kazanımını yüz yüze eğitimde verdiğimiz kadar etkili bir şekilde öğrenciye veremedik. “altıncı sınıf düzeyinde “Bilim Teknoloji ve Toplum” öğrenme alanında “bilimsel ve teknolojik gelişmelerini gelecekteki yaşam üzerine etkilerine ilişkin fikirleri ileri sürer” kazanımını da aynı şekilde öğrencilerin bunu kullandıkları teknolojik aletler veya yapılan gelişmelere bağlantı kurmaları çok rahat oldu, yine bu sınıf düzeyinde de “ilgi duyduğu mesleklerin gerektirdiği kişilik özelliklerini, becerileri ve eğitim sürecini araştırır” kazanımında bazı meslek grubundaki kişilerle yapılan görüşme, anket tarzındaki etkinlikleri yapamadık.
Ö4	Tarih konuları gibi somut kazanımlar için uygun lakin demokrasi eşitlik gibi soyut kazanımlar için uygun değildi.
Ö5	Meslek seçimi gibi daha çok sohbet içeren, tam olarak birden çok kavram olmayan alanların uzaktan; çizim, şablon, görsel, diyagram ve fazla kavram üzerine öğrenme alanlarında yüz yüze olması daha uygun çünkü bir bilgiyi hazır aldığı anda pek aklında kalmayabilir ama öğretmen tahtada jest ve mimiklerle ileteceği için daha kalıcı olur.
Ö6	Derslerimiz sözel ağırlıklı olduğu için hiçbiri uygun değil çünkü monoton bir ders süreci oldu.
Ö7	Soyut konuları içeren (tarih, vatandaşlık gibi) öğrenme alanlarında gerekli hazırlıklar yapıldığı takdirde (görsel materyal kullanımı, slayt, harita görselleri) verimli ders işleniyor. Ancak coğrafya gibi somut olarak da etkinliklerin yapılması gereken öğrenme alanlarında sorunlarla karşılaştım.
Ö8	Tüm sınıf düzeyleri için materyal hazırlatmam gereken ya da çocukların uygulamalı olarak görebilecekleri tüm kazanımlar için uygun değildi, okulda materyal kullanarak ya da onlara gösterip yaptırarak anlattığım kazanımlar daha etkili ve verimli oluyordu.
Ö9	Soyut konuların kazanımlarına uzaktan eğitim için daha uygun çünkü bilgisayar aracılığı ile bunları daha da somut hale getirebiliyoruz.
Ö10	“Birey ve Toplum” bu öğrenme alanı için uygun değildir çünkü bu kazanım da öğrencilere yardımseverlik, dayanışma gibi değerler yüklenmelidir. “Konum ile ilgili kavramları kullanarak kıtaların, okyanusların ve ülkemizin coğrafi konumunu tanımlar” kazanımı için uygundur jeopolitik, iklim, ulaşım gibi Türkiye'nin mutlak ve göreceli konumla ilgili özelliklerine yönelik çıkarımlarda bulunulacaktır. Bu da daha çok görsellerle anlatılması gerekir bunu da gerekli sunumlarla uzaktan eğitimde daha kolay yapıyorduk.
Ö11	Aslında tüm öğrenme alanları uzaktan eğitim için uygun ancak “Küresel Bağlantılar”, “Kültür Ve Miras”, “İnsanlar, Yerler Ve Çevreler”, “Bilim, Teknoloji Ve Toplum” gibi öğrenme alanları daha da uygun çünkü konu içerikleri teknoloji kullanımı ile iç içedir.
Ö12	Tarih konuları uzaktan eğitimde daha uygundu, günlük hayat ve coğrafya konuları uygun değildi.
Ö13	Somut yaşantı geçirmesi gereken İnsanlar, Yerler ve Çevreler gibi haritalarla, kürelerle vb. materyallerle işlenen konularımız için uygun değildi.
Ö14	Coğrafya ve tarih konularını uzaktan eğitime uygun olduğunu düşünüyorum daha çok öğrencinin yorum yapması gereken, uygulama gerektiren demokrasi ve insan hakları konularında ise uygun olmadığı kanaatindeyim.
Ö15	Özellikle 3. ve 5. öğrenme alanları yüz yüze olmalı gerisi uygundur.
Ö16	Uzaktan eğitim için sosyal bilgiler dersi verimli değildir.
Ö17	Dersimiz çok çeşitli konular içerdiği için birçoğunu uzaktan eğitime entegre edebiliriz, “Bilim, Teknoloji Ve Toplum” öğrenme alanında sanal müzelerden, bilimsel ve teknolojik gelişmelerden bahsederken teknoloji kullanımına uygun oldu. Ama “Birey ve Toplum” ve “Etkin Vatandaşlık” öğrenme alanlarında toplumsal roller, adalet gibi değerleri öğretmek öğrenci katılımı olmadan zor oldu.
Ö18	Genel anlamda yüz yüze uygulamaya dayalı, “Birey ve Toplum” ve “Etkin Vatandaşlık” gibi öğrenme alanları için uygun değildir.
Ö19	Görsel ve işitsel materyal paylaşma konusunda daha iyi ancak yaşayarak öğrenme, yerinde deneyimleme açısından uzaktan eğitim eksik kalıyor.
Ö20	Soyut kavramlar için uygun değil örneğin “Birey ve Toplum” ve “Etkin Vatandaşlık” gibi öğrenme alanlarında drama tekniğinden çokça faydalandığımızdan dolayı uygun değildir.

Çizelge 6. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin web ve web uygulamalarına ilişkin görüşleri

Kod	Görüşler
Ö1	Kolaylık
Ö2	İnternet ortamını çağrıştırıyor, ondan yapılan uygulamalardır.
Ö3	Bana, insanların genel ağ üzerinden iletişim kurmalarını sağlayan, bilgi, doküman ve benzeri şeylerin paylaşıldığı internet ağı çağrışımını yapıyor.
Ö4	İnternet servisedir, derslerimizi destekleyen uygulamalardır.
Ö5	Eğitimin teknolojiyle buluşmasını sağlar.
Ö6	Eğitim teknolojileridir, eğitimi verimli kılar.
Ö7	İnternet olarak algılıyorum, dünyaya açılan kapı, ayrıca hayatımızın tam ortasında yer alıyor. Gerek iletişim gerek araştırma yapmak için ilk başvurduğumuz araç.
Ö8	Web, internetin kullanılabileceği tüm uygulamaları kapsıyor bence.
Ö9	World Wide Web internet için gerekli bir anahtardır. Klasik tanımın dışında, web araçları internet üzerinden yapılabilecek uygulamalar çağrıştırıyor.
Ö10	Web: internet üzerindeki servislerden birisidir. İnternet üzerindeki grafik, yazı, resim, seslerden oluşan dokümanları uzaktaki bilgisayara iletir.
Ö11	Web: internet demektir web araçları ise amaca hizmet için kurulmuş internet araçlarıdır.
Ö12	Web Google'daki uygulamalardır.
Ö13	İnternet, eğitim kalitesini artırmaya yarar.
Ö14	Web 2.0 araçları öğretmenin sınıfına getirdiği farklı aktivite, programlar ve ürünler sayesinde sınıfında canlılık ve hareket katmasını sağlayan, öğrenmeyi kalıcı hale getiren uygulamalar olarak düşünüyorum.
Ö15	İnternet üzerindeki servisleri denir. Görüntü ve sesin aktarımıdır. İnternet ortamındaki her şeydir bence.
Ö16	Eğitimde yarar sağlayabilecek tüm uygulamalardır bence.
Ö17	Web genel bir ağıdır. Her türlü bilginin paylaşıldığı sanal bir ortamdır. Web uygulamaları ise internet üzerinden iletişim kurmak, paylaşımında bulunmaktadır.
Ö18	İnternete dayalı bir veri sistemidir.
Ö19	İnternet kullanımını çağrıştırıyor.
Ö20	Teknoloji kullanımımızdır bence.

Çizelge 7. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin bildikleri Web 2.0 araçları

Kod	Görüşler
Ö1	PowerPoint, Word, Excel
Ö2	Kahoot, Edmodo, Google Formlar
Ö3	PowerPoint, Word, Google Forms, Zoom, Google Drive, WordWall, Kahoot
Ö4	Youtube
Ö5	Zoom, Powtoon, Hazır Şablon Siteler
Ö6	Kahoot, V Fabrika
Ö7	Google hizmetlerinin neredeyse tamamını kullanıyorum Drive, Slaytlar, Haritalar, Çeviriler, Forms ve benzeri ayrıca Kahoot Thinglink, Powtoon, Voki, Quizzz, Mentimeter, Edmodo, Emaze, Sutori, Canva
Ö8	Google Drive, Dokümanlar, Krep
Ö9	Kahoot WordWall, Bitmoji, Learningaps ve Google Formlar daha fazlası
Ö10	Google Drive, Google Dokümanlar, Google Tablolar, Google Slaytlar Google Keep, Google Forms
Ö11	Google, Kahoot, Eba, Canva
Ö12	Google Drive, Slaytlar, Keeps, Harita ve Fotoğraf
Ö13	Zoom, Powtoon, Google Drive, Edmodo, Emaze, Sutori, Canva
Ö14	Canva, Google Formlar, Loom, WordWall
Ö15	Google Slaytlar, World, Excel, Dosya Dönüştürme, Driver
Ö16	Hiçbirini bilmiyorum.
Ö17	Ofis Programları, Google Forms, Driver, Kahoot, Eba, Canva
Ö18	Google Drive Araçları
Ö19	Google Slaytlar, Google Tablolar ve Dokümanlar
Ö20	Poster hazırlama, Slayt hazırlama, Kahoot, Google Tablolar ve Driver biliyorum.

Çizelge-8 Sosyal bilgiler öğretmenlerinin kullandıkları Web 2.0 araçları ve tercih sebepleri

Tema	Kategori	f	Kod
İlgi ve dikkat çekici olması	Google Araçları, Canva, Emaze	8	Ö1,Ö3,Ö4,Ö6,Ö8,Ö9,Ö11,Ö13
Etkili ve kalıcı öğrenme sağlaması	Kahoot,EBA,Canva,Office Programları	4	Ö12,Ö15,Ö17,Ö19
Pratiklik sağlaması	Office Programları, Google Araçları	4	Ö5,Ö10,Ö18,Ö20
Ölçme ve değerlendirme	Google Araçları ve Kahoot	3	Ö2,Ö7,Ö14
	Toplam	19	

Çizelge 9. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin Web 2.0 araçlarını hangi amaçla kullandıklarına ilişkin görüşleri

Tema	Kategori	f	Kod
Web 2.0 araçlarını kullanım amaçları	Sunu	12	Ö1,Ö2,Ö4,Ö5,Ö11,Ö12,Ö14,Ö15,Ö17,Ö18,Ö19,Ö20
	Etkinlik ve ödev	12	Ö3,Ö4,Ö5,Ö6,Ö7,Ö9,Ö10,Ö11,Ö12,Ö13,Ö14,Ö17
	Harita ve sanal müzeleri	2	Ö8,Ö12
	Ölçme ve değerlendirme	3	Ö11,Ö14,Ö17
	Toplam	29	

Çizelge 10. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin Web 2.0 araçlarında karşılaştıkları sorunlar ve çözüm yolları

Kod	Görüşler
Ö1	Bazı uygulamaların arayüzlerinin İngilizce olması ve internet altyapısının kötü olması karşılaştığım sorunlar arasında. Bu durumda bir bilene danışıyorum.
Ö2	Bir sorunla karşılaşmadım gayet güzel uyguladım.
Ö3	En büyük sorunu öğrencilerin bu uygulamaya veya araçların ilk defa kullandıkları zaman yaşadık. Bazı bağlantı sorunları veya nasıl yapacaklarını bilmediklerinden hatalar yaptılar örneğin üst üste paylaştığımız bir testi çözerken bağlantısı kopanlar, yanlış işaretleme yapıp düzeltemeyen öğrencilerle karşılaştık. Bu tür sorunları öğrencilere iletişime geçerek çözmeye çalıştık. WhatsApp üzerinden fotoğraf paylaşarak veya çözüm için adımları anlatarak bu tür sorunların üstesinden gelmeye çalıştık, bazı süreli etkinliklere katılmayan öğrencilere iletişime geçip etkinliğin süresini uzatıp öğrencilerin yapmasını sağladık.
Ö4	Bilgi kirliliği, kullanmadan önce güvenilirliği kontrol ediyorum.
Ö5	Bazı uygulamalarda süre problemi ve bağlantı sorunu yaşıyoruz ve bazen de yabancı dil içermeleri zorlaştırıyor, daha uygun pratik yol olarak alternatif web sayfalarına bakıyorum.
Ö6	İnternet üzerinden araştırıyorum ve çözüme böyle ulaşıyorum.
Ö7	Maalesef her okulda aynı imkanlar yok bu büyük bir sorun eğer okulda akıllı tahta yoksa bahsedilen uygulamaların çoğu kullanılmıyor kendi imkanlarımızı devreye sokup projeksiyon cihazı kullanmamız gerekiyor.
Ö8	Genellikle bazı dosyaları açamadığım da alternatif yol olarak kullanıyorum.
Ö9	Araçlar çok fazla bunları bilmemek, ücretli olması en büyük sorun var.
Ö10	Şu ana kadar bir sorun yaşamadım.
Ö11	Güvenlik, internet bağlantı kopukluğu olabiliyor ya da öğrencilerin internete ulaşması mümkün olmuyor, uygulamadan ya da kullandığım araçtan kaynaklı sorun çıkıyor bu durumda yöntem ya da tekniği değiştiriyorum veya YouTube'dan video araştırıyorum.
Ö12	Sınıflarda internet düzensiz olduğu için sorun yaşıyorum.
Ö13	İnternet bağlantısı eksikliği büyük bir sorun oldu benim için.
Ö14	Uzaktan eğitimde derse küçük ekranlı telefonlarla bağlanan öğrencilerle hazırladığımız etkinlikten fayda göremiyor, bu konuda çözüm bulamıyorum.
Ö15	Bildiğim programları kullanıyorum genellikle, zorlandığım kısımlardan arkadaşarımdan destek alıyorum.
Ö16	Herhangi bir sorun yaşamadım.
Ö17	Bazı uygulamaların ücretli olması, öğrencilerinin kullanmayı bilmemeleri, bağlantı problemi ve bazı uygulamaların Türkçe olmaması karşılaştığım sorunlar arasında yer almaktadır bundan dolayı genellikle ücretsiz olanları tercih ediyorum.
Ö18	Eksik olduğum noktalar çıkabiliyor, uzman desteğini başvuruyorum.
Ö19	Harita oluşturmak ya da doğru bilgilerden oluşan sunumlara ve tablolara ulaşmak zor, kendim oluşturmaya çalışıyorum.
Ö20	Kullanımı karşısında zorluk çekiyorum, video izleyerek veya yetkin birilerine danışarak çözüme ulaşıyorum.

Çizelge 11. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin en çok kullandıkları web 2.0 araçlarına ilişkin görüşleri

Tema	Kategori	f	Kod
Pratik	Office Programları, Google Araçları	7	Ö1,Ö5,Ö10,Ö12,Ö15,Ö18,Ö19
Kullanım alanı genişliği	Google Araçları, Youtube	4	Ö4,Ö8,Ö11,Ö13
Akıllı tahta ile uyumlu	Google Araçları Office Programları	2	Ö3,Ö20
Etkili ve kalıcı öğrenme	WordWall, Canva,Kahoot	8	Ö2,Ö4,Ö6,Ö7,Ö9,Ö14,Ö17,Ö19
Toplam		21	

Çizelge 12. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğrenciler için en yararlı buldukları Web 2.0 araçlarına ilişkin görüşleri

Tema	Kategori	f	Kod
Kalıcı hale getirmesi	Office Programları	8	Ö1,Ö3,Ö5,Ö6,Ö7,Ö12,Ö18,Ö19,
Eğlenceli ve dikkat çekici olması	Kahoot, WordWall, Canva	7	Ö2,Ö4,Ö9,Ö11,Ö14,Ö17,Ö20
Erişiminin kolay olması	Office Programları, Google araçları	4	Ö8,Ö10,Ö13,Ö15
Toplam		19	

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Covid-19 pandemisi ile beraber öğretmenlerin eğitime alternatif yollar belirlemesi ve kullanması, beceri haline getirmesi önemli bir gereklilik haline almıştır. Araştırmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde Web 2.0 araçlarına yönelik görüşleri, kullanım düzeyleri, kullanım amaçları, tercih sebepleri, kullanırken karşılaştıkları sorunlar incelenmiştir.

Araştırma bulgularına göre, sosyal bilgiler öğretmenlerinin genel olarak uzaktan eğitim sürecinin hedeflere ulaşamaması ve teknolojik imkân yetersizliğinden dolayı verimsiz geçtiği kanısında oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Benzer bulgulara Bakioğlu ve Çevik (2020) tarafından yapılan araştırmada da rastlanılmaktadır.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre sosyal bilgiler öğretmenleri yüz yüze eğitimin uzaktan eğitime göre dersi kalıcı ve etkili hâle getirme, sınıf yönetiminin sağlama, derse katılımı artırma, öğrencilerin birbirleri ile olan ilişkilerini pozitif yönde etkileme noktasında avantajlı; uzaktan eğitimi ise iletişim ve teknolojik yetersizliklerden dolayı dezavantajlı bulmuşlardır. Bu sonuç Çilek, vd. (2021)'in yapmış olduğu araştırmadan elde edilen sonuçlar ile örtüşmektedir.

Araştırma bulgularına göre, sosyal bilgiler öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda yer alan diğer öğrenme alanlarına göre "Bilim, Teknoloji ve Toplum" öğrenme alanının hedeflediği kazanımların ve bu öğrenme alanı ile ilişkilendirilen beceri ve değerlerin uzaktan eğitim ile daha etkili bir şekilde kazandırılacağına dair görüşlere sahip oldukları tespit edilmiştir. Diğer taraftan, öğretmenlerin "Birey ve Toplum", "Kültür ve Miras", "Etkin Vatandaşlık" gibi soyut kavramları çokça içeren öğrenme alanlarının hedeflediği kazanım, beceri ve değerlerin kazandırılması açısından uzaktan eğitimi uygun bulmadıkları yönünde görüşlere sahip oldukları belirlenmiştir.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre, genel olarak sosyal bilgiler öğretmenlerinin web ifadesini internet ortamı; web uygulamalarını ise internet üzerindeki servisler ve her türlü bilginin paylaşıldığı sanal ortam olarak anlamlandırdıkları belirlenmiştir. Bu bulgulara benzer şekilde Kurt, vd. (2021) tarafından yapılan araştırmada da rastlanılmaktadır.

Araştırmada elde edilen bir diğer bulguya göre, sosyal bilgiler öğretmenleri genellikle Google'un sunmuş olduğu web araçları, Microsoft Office programları ile animasyonlu sunumlar hazırlanan Canva, Emaze ve Powtoon gibi Web 2.0 araçları hakkında bilgi sahibi oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Benzer bir şekilde Karakuş ve Er (2021)'in Türkçe öğretmen adayları üzerine yapmış oldukları araştırmada da öğretmen adaylarının Web 2.0 araçlarından Google Dokümanlar, Kahoot, Google Classroom, Google Forms ve Google Hangout gibi araçlara yönelik bilgi sahibi oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre sosyal bilgiler öğretmenleri Web 2.0 araçlarından Canva ve Microsoft Office programlarını yaygın olarak kullandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin bu araçları tercih etme nedenleri incelendiğinde ise, genel olarak öğrencilerin dikkatini çekmek, daha kolay ve etkili ölçme ve değerlendirme yapmak gibi etmenlerin etkili olduğunu ifade etmişlerdir. Araştırmadan elde edilen bir diğer bulguya göre, sosyal bilgiler öğretmenleri Web 2.0 araçlarını genel olarak sunu ve test hazırlamak, ders sonu etkinlik yaptırmak, takım oyunları ve iş birliği sağlamak için tercih ettikleri tespit edilmiştir. Bu sonuç Kırmıllı ve Demirezen, (2022) tarafından yapılan çalışmanın bulguları ile örtüşmektedir.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, sosyal bilgiler öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde karşılaştıkları sorunlar incelendiğinde, internet bağlantısı, web araçlarının arayüzlerinin çoğunlukla Türkçe olmaması ve bazı web araçlarının ücretli olmasından kaynaklı birtakım sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir. Sosyal bilgiler öğretmenleri bu sorunlara yönelik uzman desteğine başvurmak, Youtube üzerinden

sorunun çözümüne ilişkin bilgilendirici videolar izlemek ve internetten araştırmak gibi çözüm yollarına başvurduklarını belirtmişlerdir. Bu sonuç Korucu ve Karalar (2017) tarafından yapılan araştırmanın sonuçları ile paralellik göstermektedir.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, sosyal bilgiler öğretmenlerinin ders ortamı için en yararlı gördükleri Web 2.0 araçları arasında Canva, WordWall, Kahoot ve Google Araçları yer almaktadır. Öğretmenler bu araçları dersi eğlenceli ve kalıcı hale getirmesi, erişimin kolay olması nedeniyle yararlı olduğuna dair görüşlerini belirtmişlerdir. Bu bulgu Elmas ve Geban (2012) tarafından yapılan araştırmadan elde edilen bulgular ile benzerlik göstermektedir.

Gündüzalp (2021) tarafından yapılan araştırmada ise katılımcılar Web 2.0 araçları ile zenginleştirilmiş çevrimiçi öğrenmenin problem çözme ve eleştirel yaklaşma, üretkenlik, yeni ürünler ortaya koyma, analitik düşünme, gibi becerilerine katkı sağladığını ifade etmişlerdir.

Araştırmada genel itibariyle, öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinin teknolojiye erişimi olan bireyler için iyi geçtiği fakat aynı imkânlara sahip olmayan öğrenciler için verimsiz geçtiği kanısında oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Bu sonuçlardan hareketle, uzaktan eğitim sürecinin daha verimli yürütülebilmesi adına öğrencilerin başta internet olmak üzere diğer teknolojik eksikliklerinin tespit edilerek, gerekli teknik imkânlar sağlanması önerilmektedir. Bu araştırmada uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler öğretmenlerinin Web 2.0 teknolojilerine ilişkin görüşleri ele alınmıştır. Farklı çalışmalarda uzaktan eğitim süreci ve Web 2.0 teknoloji kullanımı öğrenci veya veli boyutunda da incelemeye alınabilir. Öğretmenler Web 2.0 araçlarının soyut kavramları somutlaştırmada çok fayda sağlandığını belirtmişlerdir. Bundan dolayı diğer soyut kavramlar içeren başta matematik gibi dersler için de kullanımı yaygınlaştırılabilir.

Summary

Introduction

Nowadays, with the developing technology, the importance of web 2.0 tools has increased, and the use of these tools has spread rapidly. In our age, the Covid-19 pandemic affecting the whole world, has brought the concept of distance education to our agenda. Due to this necessity, web 2.0 tools have naturally affected the education process with the opportunities provided by web 2.0 tools such as collaboration, producing, sharing and storing information, and communication independent of time and space. In this process, which requires teachers to teach with technological devices such as

computers and tablets, there is a need for some software that will enrich education, support and enrich teaching that will provide permanence despite not being face-to-face. While the distance education enables teachers to spend the teaching process more permanent, more fun and more efficient, it has taken its place in education as enriching and supportive materials for students.

Method

The purpose of this research was to reveal the opinions of social studies teachers about web 2.0 tools. A case study design, which is one of the qualitative research designs, was employed in this study.

A case study is a research method that takes how and why questions as a basis and allows a fact or event that is beyond the control of the researcher to be examined together with its details (Yıldırım & Şimşek, 2003, p.190). The data of the study were collected with a semi-structured interview form. The obtained data were analyzed using content analysis technique. The current study was conducted with 20 social studies teachers serving in public secondary schools affiliated to the Ministry of National Education located in different provinces in 2022. The sample was selected based on the criterion that teachers' characteristics such as age, length of professional experience, province/district and gender were different from each other.

Results

The majority of the teachers, when asked about their general views on the distance education process, stated that they had an unproductive semester. Participants stated that they could not provide education at the desired level during this period, that the values and skills aimed to be gained could not be reflected well, and that they preferred the face-to-face education process for this reason. The social studies teachers face problems such as finding materials and bringing the materials to the classroom in order to teach these subjects effectively and permanently. Participants were asked about the reasons for preferring web 2.0 tools and their advantages, and it is observed that the most frequently stated opinions are that they make the lesson more fun, attract students' attention and provide permanent learning. It is also noteworthy that the number of teachers who do not use web 2.0 tools in the distance education process, do not prefer to use them or are aware that web 2.0 tools are limited. Regarding the disadvantages of distance education, it is noted that the most common disadvantage is the inability to teach efficiently due to lack of technical infrastructure and inadequate technological facilities. Especially students living in

disadvantaged areas and having more than one sibling studying at the same time had to receive a very inefficient and discontinuous education in this process. Teachers stated that in disadvantaged families where class hours coincide with the same time and there are not more than one technological device, one student has to be deprived of a lesson and this situation leads to inequality of opportunity. In this context, we can see that the distance education process is more inefficient in our Southern and Eastern provinces compared to Western provinces due to reasons such as the high number of siblings, low technological facilities, and lower socio-economic status of students. During the pandemic process, teachers were found to use various web 2.0 tools for assessment and evaluation activities. For instance, teachers used tools such as Kahoot, Google Forms, and Quiziz. They stated that they were able to receive feedback thanks to these tools and that web applications were beneficial because they provided instant feedback and correction. During the process of having to switch to distance education with the Covid-19 pandemic, the teachers found it inappropriate to teach the learning areas and achievements in the social studies curriculum only with web tools. Moreover, teachers seemed to agree that since the subjects contain abstract concepts, more efficiency would be obtained and more permanent learning would be realized if they were supported with technology in face-to-face education.

Based on the opinions of the teachers, they thought that the distance education process was good for individuals with opportunities, but inefficient for students who did not have the same opportunities. Also, considering the level of teachers' knowledge and use of web 2.0 tools, gender, age and length of professional experience were not significantly different, but teachers working in the eastern provinces in terms of the province/district of service were more inefficient than teachers working in the western provinces in terms of the goals expected to be gained by the students in the distance education process.

Discussion

Likewise, in a study conducted by Gündüzalp (2021), students stated that online learning enriched with web 2.0 tools contributed to their skills such as problem solving and critical approach, productivity, creating new products, analytical thinking. As in this study, there are studies in the literature expressing the limitations of the distance education process. According to a study conducted by Başaran et al. (2020), distance education has limitations such as limited student-teacher interaction, students' inability to actively participate in the course,

technical problems and inability to address individual differences. In Yıldız, (2020)'s study with university students, students expressed the problems they experienced as systemic problems, time and communication problems, lack of internet and indifference of lecturers. In Karaca et al. (2021)'s study, teachers expressed the view that distance education does not motivate students to learn.

Pedagogical Implications

Considering these findings, in order to carry out the distance education process more efficiently, it is recommended to determine the technological deficiencies of the students, especially the internet, and to provide technological and technical facilities by eliminating these deficiencies with a social state approach in order to eliminate inequality of opportunity and opportunity. This study examined the views of social studies teachers on web 2.0 technologies in the distance education process. The use of distance education process and web 2.0 technology in different studies can also be examined in the dimension of students or parents.

In-service training can be given to teachers about web 2.0 tools and technological tools that will make distance education more efficient.

Based on the findings of the study, teachers stated that web 2.0 tools were very useful in concretizing abstract concepts. Therefore, their use can be extended to other courses that involve abstract concepts such as mathematics.

Araştırmanın Etik Taahhüt Metni

Yapılan bu çalışmada bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulduğu; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifatın yapılmadığı, karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde "Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi ve Editörünün" hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğu sorumlu yazar tarafından taahhüt edilmiştir.

Kaynaklar

- Alkan, C. (2019). Eğitim teknolojisi . *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)* , 7(1) , 339-344. https://doi.org/10.1501/Egifak_0000000403
- Bakioğlu, B., & Çevik, M. (2020). Science teachers' views on distance education in the COVID-19 pandemic process. *Turkish Studies*, 15(4), 109-129. DOI: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.43502>
- Başaran, İ. E. (1978). *Eğitime Giriş*. Ankara: Bımaş Matbaa.
- Başaran, M. , Doğan, E. , Karaoğlu, E. & Şahin, E. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemi sürecinin getirisi olan uzaktan eğitimin etkililiği üzerine bir çalışma.

- Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(2) , 368-397. eISSN 26199351
- Çilek, A., Uçan, A., & Ermiş, M. (2021). Pandemi sürecinde sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *TURAN-SAM Uluslararası Bilimsel Hakemli Dergisi*, 13(49), 308-323. DOI: 10.47477/ubed.971232
- Elmas, R. & Geban, Ö. (2012). 21.yüzyıl öğretmenleri web 2.0 araçları. *International Online Journal Of Educational Sciences*, 4(1), 243-254. <https://www.researchgate.net/>
- Ersoy, F. (2021). Teknoloji kavramının tarihçesi ve eğitimdeki kullanımı. R. Sever ve E. Koçoğlu (Ed.), *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Eğitim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı* içinde (s. 19-34). Ankara: Pegem.
- Ertürk, S. (1972). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Yelken Tepe Yay.
- Gündüzalp, C. (2021). Web 2.0 araçları ile zenginleştirilmiş çevrimiçi öğrenmenin öğrencilerin üst bilişsel ve yaratıcı düşünme becerilerine etkisi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 10(3), 1158-1177.
- İnanoğlu, A. (2019) Sosyal bilgiler öğretiminde eğitim bilişim ağı'nı (Eba) kullanmak: nasıl ve ne kapsamda? (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Karakuş, N. & Er, Z. (2021). Türkçe öğretmeni adaylarının web 2.0 araçlarının kullanımıyla ilgili görüşleri . *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (9) , 177-197. DOI: 10.21733/ibad.837184
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan Eğitim*. Ankara: Pegem.
- Kaya, B. (2008). Sosyal bilgiler dersinde teknoloji kullanımı. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28 (3) , 189-205. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/gefad/issue/6746/90708>
- Kılınç E, Başer E, Kılınç S, Kaya, M, Er Türküresin, H & Kesten A. (2016). Sosyal bilgiler öğretiminde teknoloji kullanımı öz - yeterlik ölçeğinin güvenilirlik ve geçerlik çalışması. *Turkish Studies* 11(14), 411 - 424.
- Kırımlı, H. & Demirezen, S. (2022). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 teknolojilerine yönelik görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (62) , 527-558. DOI: 10.21764/maeuefd.1024814
- Korucu, A. T. & Karalar, H. (2017). Sınıf öğretmenliği öğretim elemanlarının web 2.0 araçlarına yönelik görüşleri. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2) , 456-474. DOI: <https://doi.org/10.24315/trkefd.304255>
- Kurt, K., Kandemir, M. A., & Çelik, Y. (2021). Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitime ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri . *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 6(1) , 88-103.
- MEB. (2018). Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı. (İlkokul ve Ortaokul 4, 5, 6 ve 7. Sınıflar) <http://mufredat.meb.gov.tr/>.
- Mutlu, N. , Bayram, B. & Taçyıldız, Y. (2020). Sosyal bilgiler öğretiminde öğretim teknolojisi kullanımı ile ilgili tezlerin incelenmesi . *Asya Studies-Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar, Year: 4, Number: Special Issue (Özel Sayı) , 29-38. DOI: https://doi.org/10.31455/asya.809674*
- NCSS. (1993). *The Social Studies Professional*. Washington DC: National National Council for the Social Studies.
- Özerbaş M., & Mart, Ö. (2017). İngilizce öğretmen adaylarının web 2.0 kullanımına ilişkin görüş ve kullanım düzeyleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 1152 - 1167.
- Özpay, Ö. (2015). Dünyada ve Türkiye'de uzaktan eğitimin güncel durumu. *Ines Journal*, 2(5), 376-394
- Şad, S. N., & Nalçacı, Ö. İ. (2015). Öğretmen adaylarının eğitimde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmaya ilişkin yeterlilik algıları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 177-197.
- Taş, M., & Düz, İ. (2016). Sosyal bilgiler öğretiminde teknoloji entegrasyonu. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(20), 180-188.
- Yerli, M. (2018) Sosyal bilgiler öğretiminde eğitim bilişim ağı (Eba) uygulamasının öğrencilerin akademik başarısına etkisi (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adıyaman.
- Yeşiltaş, E. (2021). Sosyal bilgiler öğretiminde interaktif ortam ve bilgisayar kullanımı. R. Sever ve E. Koçoğlu (Ed.) *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Eğitim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı* içinde (s. 103-127). Ankara: Pegem.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2003). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin.